

Sykehuset Innlandet HF
Styremøte 27.05.2025

SAK 042 - 2025
**SAMLING AV DØGNTILBUDET FOR FØDENDE I DIVISJON GJØVIK-
LILLEHAMMER**

Forslag til vedtak

1. Styret erkjenner bemanningsutfordringene ved en gjenåpning av fødetilbud på SI Gjøvik.
2. Styret beslutter at døgntilbudet for fødende i divisjon Gjøvik-Lillehammer videreføres samlokalisert til SI Lillehammer, Kvinneklubben, fram til åpning av Mjøsbykehuset. Styret forutsetter at det i samme periode opprettholdes et poliklinisk tilbud til gravide og barselpasienter, samt gynekologisk poliklinikk, gynekologisk dag- og heldøgnskirurgi ved SI Gjøvik.
3. Styret legger til grunn at prosessen gjennomføres i henhold til 12 prinsipper for medvirkning i omstilling og relevant lov- og avtaleverk.

Brumunddal, 20. mai 2025

Alice Beathe Andersgaard
administrerende direktør

Bakgrunn

Det har over lang tid vært utfordringer med rekruttering av spesialister i fødselshjelp og kvinnesykdommer til gynekologisk /fødeavdelingen ved SI Gjøvik. I perioder har driften vært svært krevende med for få leger. Det har de siste årene også vært vanskelig å rekruttere jordmødre til fødeavdelingen på sykehuset på Gjøvik. Antall søkere og tilgang til jordmødre er redusert de siste årene. Som en konsekvens, er det opprettet utdanningsstillinger til jordmordstudenter. De ansatte har strukket seg langt for å opprettholde et godt faglig tilbud på fødeavdelingen på Gjøvik, men belastningen på enkeltansatte ble for høy.

Kvinneklubnikken på SI Lillehammer har rekruttert bedre, men har på grunn av mangel på kompetanse hatt utfordringer med å ivareta kvalitetskravene for kvinneklubnikker. De to avdelingene har arbeidet godt med organisering og oppgavedeling.

Sommeren 2019 ble det etablert felles ferieavvikling mellom fødeavdelingen på Gjøvik og Kvinneklubnikken på Lillehammer på grunn av manglende tilgang på jordmorkompetanse og for få gynekologer. Fra 2019 og fram til 2024 har fødeavdelingen på Gjøvik vært stengt i åtte uker om sommeren for å sikre et faglig forsvarlig tilbud gjennom ferieavviklingen. I denne perioden har de ansatte fra fødeavdelingen på Gjøvik arbeidet ved Kvinneklubnikken på Lillehammer. Kvinneklubnikken har i perioden også vært avhengig av felles ferieavvikling for å sikre forsvarlig fødertilbud gjennom sommeren.

Denne saken har til formål å belyse behovet for permanent å samle døgntilbudet for i divisjon Gjøvik-Lillehammer for å skape et mer robust fagmiljø.

Saksframstilling

Gjennom høsten 2023 og våren 2024 kom det muntlige og skriftlige bekymringsmeldinger om sårbarhet i bemanningssituasjonen ved fødeavdelingen og kvinneklubnikken fra ansatte, tillitsvalgte og ledere. Det ble gjennomført risikovurdering og iverksatt risikoavbøtende tiltak med effekt.

I juni 2024 ble situasjonen forverret med ytterligere nedgang i antall jordmødre tilgjengelig for bemanningsplanleggingen fra august 2024 ved fødeavdelingen på Gjøvik. På bakgrunn av dette ble det besluttet at sommerferiesamarbeidet måtte forlenges med tre måneder fra august til november 2024, med mulighet for forlengelse i ytterligere tre måneder.

Det er i hele perioden arbeidet med å sikre tilstrekkelig bemanning og rekruttere jordmødre til fødeavdelingen på Gjøvik. Flere ansatte jordmødre ved fødeavdelingen på Gjøvik ønsket å øke sine stillingsbrøker. Det ble lyst ut stillinger for jordmødre med påfølgende intervjuer. Ansettelsesprosessen har imidlertid vist at det ikke har vært tilstrekkelig søkere for å oppnå en forsvarlig bemanningsplan ved fødeavdelingen.

Divisjonsdirektør Gjøvik-Lillehammer nedsatte en arbeidsgruppe som fikk i oppdrag å beskrive risikoområder knyttet til døgntilbudet for fødende, samt utarbeide handlingsplan med avbøtende tiltak og beskrive forventet effekt. Arbeidsgruppen hadde deltagere fra fagmiljøet, tillitsvalgte og vernetjenesten. Hensikten med arbeidsgruppen var å identifisere tiltak for å kunne gjenåpne fødetilbudet ved SI Gjøvik. Arbeidet ble ledet av avdelingssjef, som leverte rapporten *Gjenåpning av fødetilbudet på Gjøvik* i september 2024 (vedlegg 1).

Manglende effekt av tiltak og den faktiske bemanningen i november, tilsa at det ikke ville være faglig forsvarlig å gjenåpne døgntilbudet for fødende på Gjøvik. Det ble besluttet å forlenge sommerferiesamarbeidet ytterligere tre måneder fram til februar 2025.

Etter at arbeidsgruppen leverte sin første rapport, ble det gitt et tilleggsoppdrag knyttet til gjenåpning av døgntilbudet for fødende på Gjøvik. Det ble gitt følgende mandat for dette tilleggsoppdraget:

Divisjonsdirektør ber avdelingssjef gyn-føde om å nedsette en arbeidsgruppe som skal utføre og vurdere følgende:

- *Oppdatere ROS i forhold til risikoområder og tiltak. Særlig viktig er risikovurdering knyttet til gjenåpning av fødetilbudet*
- *Utarbeide en handlingsplan for å beholde og rekruttere jordmødre og gynekologer i avdelingen. Handlingsplanen skal inkludere vurdering av når effekt av tiltak inntreffer, og beskrivelse av risiko for manglende effekt.*
- *Utarbeide handlingsplan for å redusere sykefraværet med fokus på tiltak rettet mot arbeidsmiljø. Handlingsplanen skal inkludere vurdering av når effekt av tiltak inntreffer, og beskrivelse av risiko for manglende effekt.*

Arbeidsgruppen leverte sin andre rapport desember 2024, *Tilleggsoppdrag i forbindelse med fødetilbud Gjøvik* (vedlegg 2), og ga følgende anbefaling:

Det er arbeidsgruppens anbefaling at sommerferiesamarbeidet videre forlenges fra februar 2025, da det ikke er faglig forsvarlig å tenke gjenåpning så snart.

Under prosessen som nå har pågått i snart 6 måneder, har det vært nødvendig å gjøre tilpasningsgrep i avdelingen mot en samorganisert døgnavdeling. Dette har gitt flere ønskede effekter for både personell og pasienter, på tross av at det har vært en krevende tid med behov for større og til dels vanskelige endringer. Dersom endringene skal reverseres vil dette innebære ytterligere påkjenning hos de ansatte, og vil gi sårbarhet omkring pasientflyt og samarbeid både innenfor og utenfor sykehusene.

Etter en kontinuerlig rekrutteringsprosess over lang tid, kan man ikke se tydelige effekter av rekrutteringstiltak. Det er derfor arbeidsgruppens klare oppfatning at det er hensiktsmessig med et endelig vedtak om samorganisert døgntilbud for gyn-føde/barsel på Lillehammer. Dette sammen med et poliklinisk tilbud til gravide, gyn- og barselpasienter og dagkirurgi, samt tilbud om heldøgnskirurgi i tilknytning til pasienthotellet på Gjøvik.

Rapporten for tilleggsoppdraget viste at det var behov for å videreføre samorganiseringen av døgntilbudet for fødende fra fødeavdelingen på Gjøvik til Kvinneklinikken på Lillehammer, og et ønske om at et samorganisert døgntilbud for fødende ble permanent.

Administrerende direktørs vurdering

I mange år har det i perioder vært utfordrende å rekruttere spesialister i fødselshjelp og kvinnesykdommer ved fødeavdelingen på Gjøvik. Hovedutfordringen nå er rekruttering av jordmødre. Avdelingen har arbeidet godt med handlingsplan for rekruttering og reduksjon av sykefravær, men effekten av tiltak har ikke vært tilstrekkelig for å sikre forsvarlig bemanning av jordmødre og barnepleiere ved fødeavdelingen på Gjøvik.

Samlokaliseringen fra sommeren 2024, med jordmødre fra Gjøvik, har også bidratt til forsvarlig bemanning på kvinneklinikken på sykehuset på Lillehammer.

I arbeidet med tiltak og vurderinger har det vært en bred involvering av ledere, ansatte, tillitsvalgte og vernetjeneste. Anbefalingen fra arbeidsgruppen er et tydelig ønske om å fortsette å ha et samlet døgntilbud for fødende for lokalsykehusområdene for SI Gjøvik og SI Lillehammer på Kvinneklinikken på Lillehammer. Det er av stor betydning å kunne tilby trygge og forutsigbare arbeidsforhold for de ansatte de nærmeste årene. Det kan bidra til å beholde ansatte og sikre tilstrekkelig rekruttering i årene som kommer.

De endringer som er gjort i arbeids- og pasientflyt i det som har vært en samlokalisert avdelingen siden juni 2024, har gitt tilfredsstillende reduksjon av risiko og har hatt en positiv effekt på utviklingen av fagmiljøet.

Det har vært divisjonsdirektørens vurdering at en gjenåpning av døgntilbudet for fødende på Gjøvik ikke er mulig med dagens bemanningssituasjon. I hele perioden fra juni 2024 og fram til nå, har alle fødende fra Gjøvik sitt lokalsykehusområde hatt fødeplass på Kvinneklinikken på Lillehammer.

Med bakgrunn i risikovurderinger, bemanningssituasjon og liten effekt av iverksatte tiltak, støttes vurderingen om at gjenåpning av et forsvarlig fødetilbud ved sykehuset på Gjøvik ikke kan gjennomføres.

Det anbefales at døgntilbudet for fødende i divisjon Gjøvik-Lillehammer videreføres samlokalisert til SI Lillehammer, Kvinneklinikken, fram til åpning av Mjøssykehuset. I samme periode skal det opprettholdes et poliklinisk tilbud til gravide og barselpasienter, samt gynekologisk poliklinikk, gynekologisk dag-og heldøgnskirurgi ved SI Gjøvik.

Vedlegg

Vedlegg 01: Gjenåpning av fødetilbudet på Gjøvik

Vedlegg 02: Tilleggsoppdrag i forbindelse med fødetilbud Gjøvik